

SOCIĀLĀS ATTIECĪBAS

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1. Pēt. 2:13-23; 1. Pēt. 3:1-7; 1. Kor. 7:12-16; Gal. 3:27, 28; Ap.d. 5:27-32;
3. Moz. 19:18.

ATMIŅAS PANTS:

“Vispirms esiet pastāvīgi mīlestībā cits pret citu, jo mīlestība aplāj daudzus grēkus!” (1. Pēt. 4:8)

Pētera vēstule nepārprotami risina arī dažus tā laika sarežģītos sociālos jautājumus. Piemēram, kā kristiešiem jāsadzīvo ar vardarbīgu un korumpētu valdību, kādu lielākā daļa no viņiem piedzīvoja toreiz: pagānisko Romas impēriju? Ko Pēteris pastāstīja saviem lasītājiem, un ko viņa vārdi nozīmē mums šodien?

Kā vajadzēja reaģēt kristiešu vergiem, kad kungi pret tiem izturējās skarbi un netaisnīgi? Lai gan mūsdienu darba devēju un ņēmēju attiecības atšķiras no 1. gadsimta kungu un vergu attiecībām, tas, ko Pēteris saka, noteikti būs saprotams mums, kam ir darīšana ar nesaprātīgiem priekšniekiem. Cik pārsteidzoši, ka Pēteris, atbildot uz jautājumu, kā kristiešiem vajadzētu reaģēt uz sliktu izturēšanos, norādīja uz Jēzu un kā Viņš izturējās tādos gadījumos (1. Pēt. 2:21-24).

Kā vīriem un sievietēm vajadzētu izturēties vienam pret otru, īpaši ja viņiem ir atšķirības tik fundamentālā jautājumā kā reliģiskā pārliecība?

Visbeidzot kā kristiešiem vajadzētu attiekties pret sociālo kārtību, ja sociālā un/vai politiskā kārtība ir nepārprotami netaisnīga un pretēja kristīgajai ticībai?

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 22. aprīlī.

Valsts un draudze

Kaut arī rakstīta pirms daudziem gadiem, Bībele tomēr aizskar jautājumus, kas ir ļoti aktuāli šodien, tādus kā attiecības starp kristiešiem un viņu valdību.

Dažos gadījumos viss ir gana skaidrs. Atklāsmes 13. nodaļa runā par laiku, kad paklausība politiskajiem spēkiem nozīmēs nepaklausību Dievam. Šādā gadījumā mūsu izvēle ir skaidra (sk. ceturtdienas tēmu).

Izlasi 1. Pēt. 2:13-17. Ko Vārds kopumā mums šeit pasaka par to, kā izturēties pret valdību? _____

Tiem, kas dzīvoja Romas impērijā, tās ļaunie darbi bija labi zināmi. Tā bija izaugusi no iedomīgu vadoņu untumainās gribas, visas problēmas atrisinot ar brutālu militāro spēku. Jebkurai pretestībai tā atbildēja ar vardarbību. Sistemātiskas mocības un nāves sodi, piesitot krustā, bija tikai divi no šausmu līdzekļiem, ar ko sodīt dumpiniekus. Romas valdību raksturoja radu būšana un korupcija. Valdošās elites varu raksturoja absolūta iedomība un cietsirdība. Neskatoties uz to, Pēteris aicina lasītājus pieņemt ikvienas cilvēciskas iestādes autoritāti impērijā, sākot ar imperatoru līdz pat pārvaldniekiem (1. Pēt. 2:13, 14).

Pēteris apstiprina, ka imperatori un valdnieki soda tos, kas dara ļaunu, un slavē tos, kas dara labu (1. Pēt. 2:14). To darot, viņiem ir svarīga loma sabiedrības veidošanā.

Neskatoties uz visiem tās trūkumiem, Romas impērija nodrošināja stabilitāti. Tā atbrīvoja no kara. Tā īstenoja skarbu tiesu, bet tomēr šī tiesa bija balstīta uz likumu. Tā būvēja ceļus un ieviesa naudas sistēmu, lai uzturētu savas militārās vajadzības. To darot, Roma radīja vidi, kurā iedzīvotāji varēja augt un daudzos gadījumos piedzīvot labklājību. Skatoties šādā gaismā, Pētera komentāri par valdību ir saprātīgi. Neviena valdība nav pilnīga, un noteikti tāda nebija arī tā, kuras pakļautībā dzīvoja Pēteris un draudze, kurai viņš rakstīja. No viņa mēs varam mācīties, ka kristiešiem ir jācenšas būt labiem pilsoņiem, paklausot savas zemes likumiem, cik vien tas ir iespējams, pat ja valdība, kuras pakļautībā viņi dzīvo, nepavisam nav nevainojama.

Kāpēc kristiešiem ir svarīgi būt labiem pilsoņiem, cik vien iespējams, pat ne ideālā politiskā situācijā? Ko tu vari darīt, lai padarītu sabiedrību labāku – kaut pavisam nedaudz? _____

Kungi un kalpi

Izlasi 1. Pēt. 2:18-23. Kā mēs šodien saprotam šo pantu sarežģīto saturu? Kādus principus mēs no tiem varam paņemt sev? _____

Uzmanīga 1. Pēt. 2:18-23 lasīšana atklāj, ka šie panti nevis apstiprina verdzību, bet dod garīgu padomu, kā uztvert grūtos apstākļus, kurus reizēm nav iespējams mainīt.

Vārdu, kas tulkots kā "kalps" vai "vergs" 1. Pēt. 2:18 ('oiketes'), lieto attiecībā uz mājkalpotājiem. Biežāk lietotais vārds, runājot par vergiem, ir "doulos", kas lietots Ef. 6:5 – pantā, kas dod līdzīgu padomu vergiem.

Lielā mērā saslāņotajā Romas impērijā vergi tika uzskatīti par likumīgu īpašumu un pilnīgi atradās savu kungu varā, drīkstot izturēties pret vergiem gan labi, gan nežēlīgi. Vergu izcelsme bija visdažādākā: sakautas armijas, vergu bērni vai tie, kam bija jāatmaksā parādi. Dažiem vergiem bija uzticētas liela atbildība. Daži pārvadīja lielus savu saimnieku īpašumus. Citi vadīja savu kungu biznesa struktūras un daži pat izglītoja kungu bērnus.

Verga brīvību varēja nopirkt, un šādā gadījumā vergs tika saukts par "atpirktu". Pāvils lieto šo terminoloģiju, lai aprakstītu, ko Jēzus ir izdarījis mūsu labā (Ef. 1:7, Rom. 3:24, Kol. 1:14).

Ir svarīgi atcerēties, ka daudzi agrīnie kristieši bija vergi. Viņi saprata, ka atrodas sistēmā, ko viņi nevar mainīt. Tie, kam nebija paveicies, kuru kungi bija skarbi un nesaprātīgi, bija īpaši grūtā situācijā. Pat tie, kam bija labāki kungi, varēja piedzīvot smagu ticības pārbaudi. Pētera norādījumi visiem kristiešiem, kas bija vergi, saskan ar citiem apgalvojumiem Jaunajā Derībā. Viņiem ir jāpakļaujas un jāpacieš, tieši tāpat kā Kristus pakļāvās un izturēja (1. Pēt. 2:18-20). Tas, ka kāds cieš sodu par to, ka ir darījis jaunu, nav goda lieta. NĒ, patiesais Kristus gars atklājas, kad viņi cieš netaisnīgi. Tādās reizēs kristiešiem līdzīgi Jēzum nav jāatdara jaunums, ne arī jābaidās, bet vienkārši jāuztic sevi Dievam, kas tiesās taisnīgi (1. Pēt. 2:23).

Kā mēs varam praktiski izmantot to, ko Pēteris šeit raksta? Vai tas nozīmē, ka mums nekad nav jāiestājas par savām tiesībām? Līdzdali savu atbildi Bībeles izpētes grupā. _____

Sievas un vīri

Izlasi 1. Pēt. 3:1-7. Par kādiem īpašiem apstākļiem Pēteris runā šajos pantos. Kādā ziņā tas, kas šeit ir pateikts, ir aktuāls mūsdienu sabiedrībā? _____

Pantos ir kāda nozīmīga norāde, kas uzmanīgam lasītājam palīdzēs saprast, par ko tieši Pēteris runā 1. Pēt. 3:1-7. 1. pantā Pēteris raksta, ka viņš runā par vīriem, kas "neklausa vārdam". Citiem vārdiem, Pēteris runā par to, kā ir tad, ja sieva, kas ir kristiete, ir precējusies ar vīru, kas nav kristietis (pat ja tādu nav daudz).

Kristīga sieva piedzīvos daudz sarežģījumu, būdama precējusies ar vīru, kam nav tāda pati ticība. Kam vajadzētu notikt šādos apstākļos? Vai viņai vajadzētu šķirties no vīra? Pēteris līdzīgi Pāvilam neierosina domu, ka kristīgām sievietēm vajadzētu atstāt savus neticīgos vīrus (sk. 1. Kor. 7:12-16). Tieši otrādi – sievietēm, kas dzīvo ar neticīgu vīru, jādzīvo parauga cienīga dzīve.

Lomas, kādas sievietei bija pieejamas 1. gadsimta Romas impērijā, lielā mērā noteica sabiedriskais stāvoklis. Romiešu sievietēm, piemēram, bija vairāk tiesību attiecībā uz īpašumu un likumīgo atlīdzību nekā daudzām sievietēm, kurām rakstīja Pēteris. Bet dažās 1. gadsimta sabiedrībās sievietei nebija ļauts iesaistīties politikā, valdībā, un lielākajā daļā reliģiju viņas nevarēja būt vādītājas. Pēteris aicina kristīgās sievietes pieņemt standartu, kas ir cienījams tajā vidē, kurā viņas atrodas. Viņš aicina viņas uz šķīstumu un bijību (1. Pēt. 3:2). Viņš izsaka domu, ka kristīgai sievietei vajadzētu būt vairāk ieinteresētai savā iekšējā skaistumā, nevis matu sakārtojumā, rotaslietās vai dārgā apģērbā (1. Pēt. 3:3-5). Kristīga sieviete uzvedīsies tādā veidā, kas ieteiks kristietību tiem, kas ar viņu dzīvo vistuvāk – viņas vīram.

Pētera vārdiem nekādā ziņā nevajadzētu būt kā atļaujai vīriem darīt pāri savām sievietēm. Kā viņš norāda, vīriem vajadzētu parādīt iejūtību pret savām sievietēm (1. Pēt. 3:7).

Lai gan Pēteris runā par īpašu gadījumu, kad kristīgas sievas precētas ar neticīgiem vīriem, mēs varam šeit nedaudz saskatīt kristīgas laulības ideālu: kristīgiem partneriem savstarpēji jāatbalsta viens otru ar neviltotu godīgumu, kalpojot Dievam visās savās ikdienas gaitās.

Sociālās attiecības

Izlasi Rom. 13:1-7, Ef. 5:22-33, 1. Kor. 7:12-16 un Gal. 3:27, 28. Kā tas, ko Pāvils saka, saskan ar Pētera rakstīto 1. Pēt. 2:11-3:7? _____

Pāvils par jautājumiem, kas aizskarti 1. Pēt. 2:11-3:7, runā vairākās vietās. Tas, ko viņš saka, lielā mērā saskan ar Pētera teikto. Piemēram, Pāvils tāpat kā Pēteris aicina lasītājus pakļauties "valdībām" (Rom. 13:1). Valdnieki ir Dieva iecelti un ir bieds tiem, kas dara ļaunu, nevis labu (Rom. 13:3). Tādējādi kristiešiem vajadzētu dot "ikvienam, kas tam pienākas: kam pienākas nodokļi – nodokļus, kam muiža – muižu, kam bijība – tam izrādiet bijību, kam pienākas cieņa – tam cieņu" (Rom. 13:7).

Pāvils arī uzsver, ka sievietēm, kas precējušās ar neticīgiem vīriem, vajadzētu dzīvot priekšzīmīgu dzīvi, kā rezultātā viņu vīri varētu pievienoties draudzei (1. Kor. 7:12-16). Arī Pāvilam kristīgas laulības modelis ir savstarpējs atbalsts (Ef. 5:25). Vīriem vajadzētu mīlēt savas sievas, kā Kristus ir mīlējis savu draudzi (Ef. 5:25). Turklāt vergiem viņš iesaka klausīt saviem laicīgajiem kungiem, kā viņi klausītu Kristum (Ef. 6:5).

Pāvils bija labprātīgs strādāt noteiktās kultūras robežās. Viņš saprata, kas viņa kultūrā var mainīties un kas nevar. Tomēr viņš kristietībā saskatīja arī ko tādu, kas varēja ienest pārmaiņas sabiedrības uzskatos. Tieši tāpat kā Jēzus necentās īstenot nekāda veida politisku revolūciju, lai mainītu sociālo kārtību, to nedarīja arī Pēteris un Pāvils. Izmaiņas varēja notikt, pateicoties sabiedrības dievbijīgo cilvēku ietekmei.

Izlasi Gal. 3:27-29. Lai gan ir skaidrs, ka tas ir teoloģisks apgalvojums, kādai spēcīgai ietekmei šim pantam vajadzētu būt attiecībā uz kristiešu savstarpējām attiecībām – pateicoties tam, ko Jēzus viņu labā ir izdarījis? _____

Kristietība un sociālā kārtība

Lai arī Pāvils un Pēteris zināja, ka cilvēku organizācijas un valdības ir kļūdainas un dažreiz grēcīgas, un, neskatoties uz slikto pieredzi ar valdībām un reliģiskajiem vadītājiem, viņi abi aicināja agrīnos kristiešus pakļauties autoritātēm (1. Pēt. 2:13-17, Rom. 13:1-10), maksāt nodokļus un izpildīt darba saistības. Cik vien iespējams, kristiešiem jābūt paraugpilsoņiem.

Izlasi Ap.d. 5:27-32. Kāda ir saistība starp paklausību, ko Pēteris parāda autoritātēm (1. Pēt. 2:13-17), un to, ko Pēteris un citi apustuļi darīja šajā vienā gadījumā? _____

Sākotnējie kristīgās draudzes panākumi noveda pie Pētera un Jāņa aresta (Ap.d. 4:1-4). Valdnieki, vecaji un rakstu mācītāji viņus izjautāja un tad ļāva iet, stingri piekodinot, ka viņi nedrīkst sludināt (Ap.d. 4:5-23). Drīz pēc tam viņi atkal tika arestēti un viņiem jautāja, kāpēc viņi nav ievērojuši to, ko autoritātes viņiem pavēlējušas (Ap.d. 5:28). Pēteris atbildēja: "Dievam ir jāklausa vairāk nekā cilvēkiem." (Ap.d. 5:29)

Kādas svarīgas patiesības mums ir jāpaņem no šiem vārdiem? _____

Pēteris nebija liekulis, runājot vienu un darot citu. Kad bija jautājums par to, vai paklausīt cilvēkiem vai Dievam, viņa izvēle bija skaidra. Protams, kristiešiem ir jāklausa un jāatbalsta valdība, pat ja arī viņi pūlas ieviest sociālas izmaiņas. Kad uz spēles ir likti morāli jautājumi, kristiešiem šodien tāpat kā senākos laikos jāiesaistās likumīgā sociālo pārmaiņu veicināšanā, kas atspoguļotu Jēzus vērtības un mācību. Kā to vajadzētu darīt, tas atkarīgs no daudziem faktoriem, bet uzticīgs un lojāls pilsonis automātiski nenozīmē, ka viņam nevajadzētu censties uzlabot sabiedrību.

Izlasi 3. Moz. 19:18 un Mat. 22:39. Kā pavēlei mīlēt savu tuvāko kā sevi pašu vajadzētu ietvert vajadzību pēc pārmaiņām, ja tās patiešām varētu padarīt dzīvi labāku un patīkamāku tavam tuvākajam? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi E. Vaitas "Lielā cīņa" nodaļu "Nākamā cīņa" (582.–592. lpp.), "Svētie Raksti – drošs vadonis" (593.–602. lpp.) un "Bēdu laiks" (613.–634. lpp.).

E. Vaita aizstāvēja domu, ka septītās dienas adventistiem jābūt labiem pilsoņiem un jāpaklausa valsts likumiem. Viņa pat ieteica neparādīt atklātu un redzamu nepaklausību vietējiem svētdienas likumiem, tas ir, lai gan ir jāievēro septītās dienas sabats kā svēts, kā to Dievs ir pavēlējis, viņiem nav atklāti jāpārkāpj likums, kas aizliedz strādāt svētdienās. Kādā īpašā gadījumā viņa tomēr skaidri pateica, ka adventistiem nevajadzētu paklausīt likumiem. Ja vergs bija aizbēdzis no sava kunga, likums pieprasīja, ka tam ir jātiek atgrieztam kungam. Viņa nostājās pret šo likumu un teica, lai adventisti tam nepaklausa, lai arī kādas būs sekas: "Kad cilvēku likumi nonāk pretrunā ar Dieva likumiem, tad jāpaklausa pēdējiem, lai kādas arī būtu sekas. Mūsu zemes likums, kas prasa, lai mēs izdodam vergu viņa kungam, mums tas nav jāizpilda un jāsamierinās ar sekām, šo likumu pārkāpjot. Vergs nav otra cilvēka īpašums. Dievs ir viņa likumīgais Kungs, un cilvēkam nav tiesības ņemt Dieva roku darbu savās rokās un saukt to par savu." ("Liecības draudzei" 1. sējums, 201., 202. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Grupā pārrunājiet savas atbildes uz jautājumu pirmdienas tēmas beigās: Vai kristiešiem nekad nav jāiestājas par savām tiesībām? Pārdomājiet arī jautājumu, kas tad ir mūsu tiesības?

2. Miniet piemērus, kad kristiešu ietekme uz sabiedrību ir bijusi tik spēcīga, ka ir mainījusi sabiedrību uz labu. Kādas mācības mēs varam paņemt no šiem gadījumiem?

3. Miniet piemērus, kad kristieši tā vietā, lai palīdzētu izlabot sabiedrības vainas, ir paši tās pārņēmuši un pat centušies tās attaisnot? Kādas mācības mēs varam gūt arī no šiem stāstiem?

4. 1. Pēt. 2:17 (NIV) teikts: "Godiniet imperatoru." Tajā laikā imperators, iespējams, bija Nerons, viens no ļaunākajiem un nežēlīgākajiem valdniekiem, kāds jebkad bijis. Kādu vēsti šis pants sniedz mums? Kā tas, ko Pēteris rakstīja šī panta sākumā ("godāji visus") palīdz mums labāk saprast, ko viņš saka?

5. Izlasiet kopā 1. Pēt. 2:21-25. Kā šajos pantos ir izteikta evaņģēlija vēsts? Kādu cerību tie mums piedāvā? Uz kādu rīcību tie mūs aicina? Cik labi mums izdodas ievērot šeit teikto?